

RASKED VESTLUSED

Mari Nõmm

EMSL 13. suvekool
27. august 2011 Rakvere

KOOLITUSE LÄHTEPUNKTID

- professionaalne töökorraldus on ka MTÜdes nii vajalik kui ka võimalik
- igaühest sõltub, kui tulemuslikud oleme ja kui asjatundlikult tegutseme
- juht vastutab nii enda kui oma alluvate töö ja tulemuslikkuse eest, tema ülesandeks on koostöös püstitada eesmärke ning anda tagasisidet nende täitmise kohta
- iga vabatahtlik vastutab enda tegevuse ja tulemuslikkuse eest, tema ülesanne on teha koostööd ühiste eesmärkide saavutamiseks, andes ja võttes vastu tagasisidet
- vähem lõplikke tõdesid, rohkem koos avastamist

KOOLITUSE TEEMAD

- millal toimuvad olulised vestlused, mis on olulised teemad
- suhtlemissituatsiooni mudel
- mis teeb vestluse raskeks
- hea infoedastuse tunnused
- mina rasketes vestlustes

ARUTELU

- Millal toimuvad olulised vestlused?
- Mis on need olulised ja keerulised teemad, mis MTÜs tegutsedes tekivad ning mis oleks vaja omavahel läbi rääkida?

TÖÖVESTLUSE LIIKE

	HINDAMIS- VESTLUS	TULEMUS- VESTLUS	ARENGU- VESTLUS
Eesmärk	Hinnangu andmine töösooritusele, käitumisele, isikuomadustele, pädevusele	Kokkuvõtte tegemine tulemustest ning eesmärkide püstitamine	Arenguvajaduste ja potentsiaali selgitamine, töötaja innustamine
Kasutus	Personali valik Edutamine Probleemi lahendamine	Tulemusjuhtimine Tasustamine	Karjääri planeerimine
Tulemus	Otsus töösuhte kohta	Tagasiside Tööplaanid	Karjääri- ja koolitusplaanid
Fookus	Tegevused	Tulemused	Kompetentsid

USALDUSE SAAVUTAMINE - SUHTLEMISSEITUATSIOONI MÕJUTAVAD TEGURID

Ootused, varasem kogemus
on /ei ole
positiivne/negatiivne

Info ja reeglid
on/ei ole
selgus
mõjus

Tulemus

Partner
Seisund
Hoiakud
Suhtlemisoskused
Ülesande spetsiifika

Mina
Seisund (emots+füüsil)
Hoiakud
Suhtlemisoskused
Ülesande spetsiifika

ISIKLIK KOMPETENTSUS

Eneseteadlikkus

- Emotsionaalne teadlikkus
- Adekvaatne enesehinnang
- Enesekindlus

Eneseregulatsioon

- Enesekontroll
- Usaldusväärsus
- Kohusetundlikkus
- Kohanemisvõime
- Innovatiivsus

Enesemotiveerimine

- Saavutusvajadus
- Pühendumine
- Initsiatiivikus
- Optimism

SOTSIAALNE KOMPETENTSUS

Sotsiaalne teadlikkus

- Empaatia
- Orientatsioon kliendile
- Teiste arendamine
- Erinevuste mõistmine ja kasutamine
- Organisatsiooniline teadlikkus

Sotsiaalsed oskused

- Mõjukus
- Kommunikatsioon
- Eestvedamine
- Muutuste algatamine
- Konfliktijuhtimine
- Seosteloomine
- Koostöö ja ühistegevus
- Meeskonnatöö

MÕJUS SUHTLEMINE

Eneseteadlikkus

- * teadlikkus tunnetest
- * teadlikkus hoiakutest
- * adekvaatne enesehinn.

Motivatsioon

- * positiivsus
- * soov suhelda, av.
- * tähelepanelikkus

Enesevalitsus

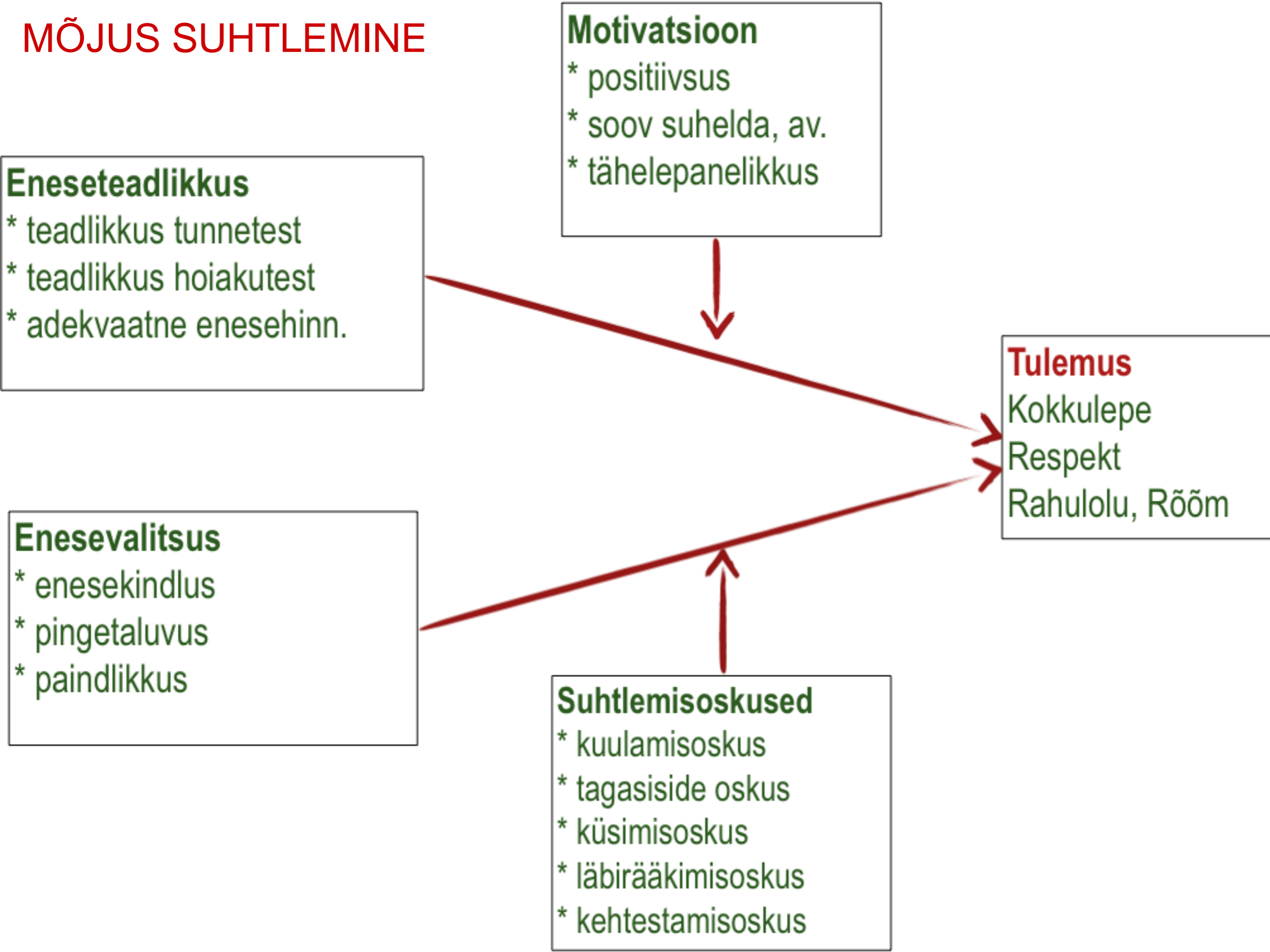
- * enesekindlus
- * pingetaluvus
- * paindlikkus

Suhtlemisoskused

- * kuulamisoskus
- * tagasiside oskus
- * küsimisoskus
- * läbirääkimisoskus
- * kehtestamisoskus

Tulemus

- Kokkulepe
- Respekt
- Rahulolu, Rõõm

ARUTELU

Mõtle suhtlemissituatsiooni mõjutavatele teguritele ning mõjusa suhtlemise komponentidele

- Mis teeb vestluse raskeks?
- Kuidas vestlust komplitseerivad asjaolusid arvesse võttes siiski tulemusi jõuda ehk millele tuleks raskete vestluste puhul tähelepanu pöörata?

MÕJUS INFO EDASTAMINE

1. Selgus ja sihipärasus – mõtle läbi peamine eesmärk, ootused, sõnumid, probleemid.
2. Arusaadavus – ära kasuta erialast terminoloogiat või ainult sulle teadaolevat infot või seleta see lahti.
3. Kujundlikkus - kasuta kujundeid, näiteid sarnastest olukordadest.
4. Erinevad argumendid – kasuta numbrilist argumentatsiooni, emotsionaalseid lugusid jmt
5. Mitmekesine edastatus - vali sõnumi edastamiseks sobivad kanalid (ametlik, mitteametlik; suuline, kirjalik, elektrooniline, tegevus jms).
6. Kordamine – omandamiseks on vaja korrata; soovitatavalt kasutades seejuures erinevaid nüansse ja kanaleid.
7. Eeskuju – edasta sõnum eeskuju kaudu; tähtsate inimeste tegevus, mis on kooskõlas soovitud muutustega, on sageli veenvaim mõjutamisviis.
8. Seleta, selgita – kommenteeri ebaselgeid kohti või näivaid vastuolusid.
9. Tagasiside – küsi ja anna tagasisidet ka vestluse enda kohta

Dialog on mõjusam kui monoloog.

“KOLM VAALA”

ETHOS – Väärtustega seotud argumendid: ühised, universaalsed väärtused, kõlbeline hoiak.

Eesmärk: tekitada vastastikune usaldus, kuuluvuse, kaasatuse, meie tunne.

Mis on õige?

Mis on peamine, esmatähtis?

PATHOS - emotsionaalsed argumendid: viha, hirm, rõõm,...

Eesmärk: äratada tunded ja mis toetavad soovitud tegevusi.

Kes, mis on süüdi?

Mis vihastab, tekitab hirmu, rõõmu, üllatust?

LOGOS – Mõtlemise ja analüüsiga seotud argumendid: faktid, ...

Eesmärk: Kinnitus otsuste, tegevuste õigsusele.

Mis kinnitab otsuse õigsust?

Miks tekkib tulemus?

Mis suurendab tulemuse tõenäosus?

Miks alternatiivid on kehvemad?

USALDUSE SAAVUTAMISEKS

- **Ole avatud** – positiivne, avivalmis, mõistev.
- **Kuula ja kuule partnerit** - partneri kuulamine ja tema vajaduste, ootuste märkamine, peegeldamine.
- **Räägi endast** - oma ootuste ja arvamuste selge kommunikeerimine, vajadusel enda eelistuste, hoiakute tausta seletamine.
- **Ole usaldusväärne** – lubaduste täitmine, asjatundlikkus, põhjalikkus.
- **Ole järjekindel** oma sõnumites ja ootustes.
- **Tunnista oma vigu**, arvamuste muutusi jmt.

JUHTUMID

1. Vabatahtlik on lubanud teie poolt korraldatud teie MTÜ tegevusega seotud kohtumisel osaleda, aga ilma sellest teid teavitamata ei ilmu ta kohale. Kui talle helistada, põhjendab ta, et tal tuli muu asi tuli vahele. Kuidas käitute?
2. Vabatahtlik on andnud oma huvist teada, ta teeb esimese töö (nt tõlgib ühe artikli inglise keelde), aga töö ei vasta kvaliteedile. Töö on õigeks ajaks tehtud ja otseselt ei ole ühtki konkreetset põhjust, miks mitte enam seda vabatahtlikku „tööle kutsuda“. Vabatahtliku juhendajana tunnete, et see pole sobiv kirjastiil, keelekasutus on lohakas ja valdkonnas võõras. Vabatahtlikust loobuda te ei soovi, sest häid leidub väga vähe. Mida teete?
3. Kuulsite, et kolleeg-vabatahtlik on teid tagarääkinud. Tunnete, et see võib hakata segama teie koostööd. Pöördute selle kolleegi poole.
4. Teid süüdistatakse ebaõiglaselt.
5. Olete kuulnud, et ühe vabatahtlikuga oli eelmises organisatsioonis pidevalt probleeme. Nüüd on tekkinud koostööraskused teie MTÜs. Otsustate sellest oma MTÜ juhiga rääkida.
6. ...

Valige teid kõnetav juhtum, arutage ja mängige läbi, andke tagasisidet.

KOKKUVÕTTEKS

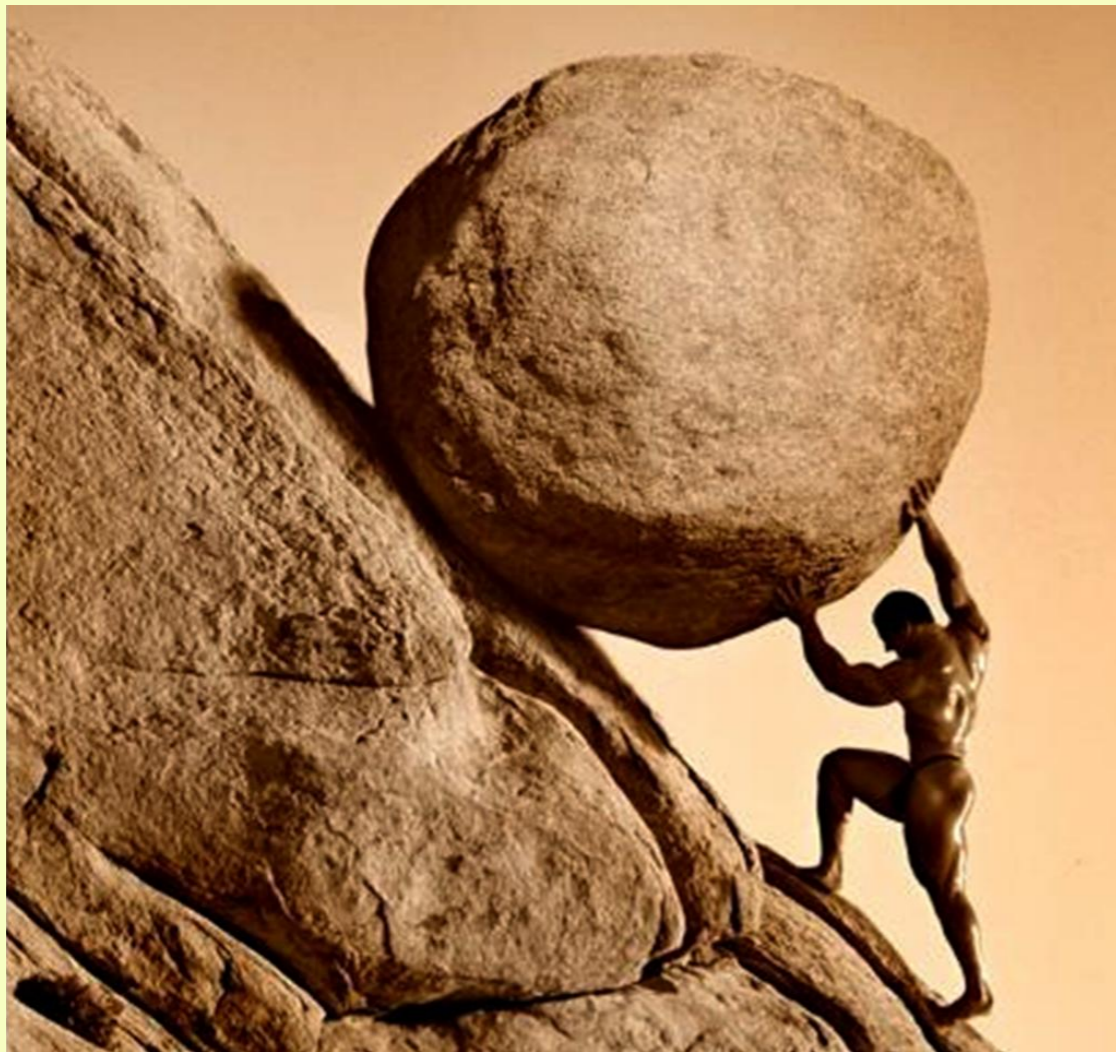
MÕELGE

arutatule ja kogetule

- Selleks, et suhtlemine meie MTÜs oleks mõjus, luban: ...

TEIE VALIK

ISE TEHTUD, HÄSTI TEHTUD

“ Kui küsida inimeselt, mis tunne on olla suurepärase tiimi liige, siis kõige enam rabab küsijat vastava kogemuse tähenduslikkus. Inimesed räägivad võimalusest olla millegi endast suurema osa, olla ühenduses, olla loov. Saab üsnagi selgeks, et paljudele on suurepärases tiimis saadud kogemus üheks täiuslikumalt elatud perioodiks nende elus. Mõned veedavad kogu ülejäänud elu selle tunde taaskogemise otsinguil.”

Peter Senge, "The Fifth Discipline"

**TULEMUSLIKKE JA
NAUDITAVAD VESTLUSI!**

Mari@iap.ee